

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΔΕΕ: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΟ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΜΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΧΩΡΙΣ ΝΕΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

WWW.SIOUFASLAW.GR

Με την απόφασή του στην υπόθεση C-452/23, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) διευκρινίζει κρίσιμες πτυχές της δυνατότητας τροποποίησης συμβάσεων παραχώρησης χωρίς την ανάγκη νέας διαδικασίας ανάθεσης, ακόμη και όταν ο αρχικός παραχωρησιούχος ήταν οντότητα in-house, η οποία μεταγενέστερα ιδιωτικοποιήθηκε.

➤ Ιστορικό της υπόθεσης

Η υπόθεση αφορά περίπου 360 συμβάσεις παραχώρησης μεταξύ του Γερμανικού Δημοσίου και των εταιρειών Autobahn Tank & Rast και Ostdeutsche Autobahntankstellen, για τη λειτουργία σταθμών εξυπηρέτησης οδηγών στους γερμανικούς αυτοκινητόδρομους. Οι περισσότερες από τις συμβάσεις (280) είχαν ανατεθεί χωρίς διαγωνισμό, μεταξύ 1996–1998, σε εταιρεία που τότε ανήκε κατά 100% στο γερμανικό κράτος και εν συνεχεία ιδιωτικοποιήθηκε πλήρως. Μεταγενέστερα, το Γερμανικό Δημόσιο επέκτεινε τις εν λόγω συμβάσεις ώστε να συμπεριλάβουν την κατασκευή και διαχείριση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης. Η εταιρεία Fastned, που

Πειραιάς
Νέου Φαλήρου 6^α
Αγ. Ι. Ρέντη, 182 33
τηλ: +30 210 3673000
fax: +30 210 3673070
email: info@sioufaslaw.gr
website: www.sioufaslaw.gr

Θεσσαλονίκη
Νικηφόρου Ουρανού 3
Θεσσαλονίκη, 546 27
τηλ: +30 231 6005800
fax: +30 231 6005899

Πάτρα
Λεωφόρος Όθωνος-Αμαλίας 65
Πάτρα, 262 22
τηλ: +30 261 022654
fax: +30 261 0242971

Ρουμανία
76 Splaiul Unirii, River Plaza Tower A 7th floor
Bucharest, District 4, P.C.040037
τηλ: +40 372 171778
fax: +40 372 171779
email: info@sioufaslaw.ro
website: www.sioufaslaw.ro

δραστηριοποιείται στην παροχή υποδομών φόρτισης, προσέφυγε κατά αυτής της επέκτασης ενώπιον των γερμανικών δικαστηρίων, υποστηρίζοντας ότι έπρεπε να έχει προηγηθεί νέα προκήρυξη σε επίπεδο ΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 43, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ¹, τροποποίηση μιας σύμβασης παραχώρησης χωρίς νέα διαγωνιστική διαδικασία επιτρέπεται λόγω ανάγκης σχετιζόμενης με περιστάσεις μη δυνάμενες να προβλεφθούν από επιμελή αναθέτουσα αρχή, εφόσον η σχετική τροποποίηση δε μεταβάλλει τη συνολική φύση της επίμαχης σύμβασης παραχώρησης και υπό τον όρο ότι η αύξηση της αξίας της σύμβασης αυτής δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης παραχώρησης.

Το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε προδικαστικό ερώτημα στο ΔΕΕ αναφορικά με τη δυνατότητα τροποποίησης συμβάσεων παραχώρησης βάσει της ως άνω Οδηγίας, χωρίς νέα διαγωνιστική διαδικασία, ιδίως όταν η αρχική ανάθεση έγινε σε in-house οντότητα η οποία εν συνεχεία ιδιωτικοποιήθηκε. Ως οντότητα in house ορίζεται η οντότητα (i) επί της οποίας η αναθέτουσα αρχή ασκεί έλεγχο ανάλογο με εκείνον που η τελευταία ασκούσε επί των δικών της υπηρεσιών και (ii) η οποία πραγματοποιεί το κύριο μέρος της δραστηριότητάς της με την εν λόγω αναθέτουσα αρχή.

➤ Η απόφαση του Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η τροποποίηση σύμβασης παραχώρησης επιτρέπεται, υπό προϋποθέσεις, ακόμη και όταν η αρχική ανάθεση έγινε σε in-house φορέα, ο οποίος στη συνέχεια ιδιωτικοποιήθηκε. Διευκρίνισε ότι η τροποποίηση επιτρέπεται όταν η «ανάγκη» για τροποποίηση προκύπτει από απρόβλεπτες περιστάσεις που επιβάλλουν την προσαρμογή της σύμβασης για να εξασφαλιστεί η συνέχιση της ορθής εκτέλεσής της. Η έννοια αυτή έχει αντικειμενικό χαρακτήρα και σχετίζεται με τη λειτουργική αναγκαιότητα, όχι με την υποκειμενική πρόθεση των μερών.

Επομένως, η ιδιωτικοποίηση δεν αναιρεί εκ των υστέρων τη νομιμότητα της αρχικής ανάθεσης ούτε επηρεάζει αυτομάτως τη δυνατότητα τροποποίησης της σύμβασης. Το ΔΕΕ, μάλιστα, τόνισε ότι δεν απαιτείται από τα εθνικά δικαστήρια να ελέγχουν εκ των υστέρων τη νομιμότητα της αρχικής ανάθεσης, εφόσον έχουν παρέλθει οι σχετικές προθεσμίες προσβολής

¹ Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης

της πράξης ανάθεσης. Περαιτέρω, το Δικαστήριο απέρριψε τη θέση ότι ο κανόνας για την επιτρεπτή τροποποίηση εφαρμόζεται μόνο σε συμβάσεις που ανατέθηκαν μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας. Αντιθέτως, δέχτηκε ότι τυγχάνει εφαρμογής και σε αναθέσεις χωρίς διαγωνισμό, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του σχετικού ρυθμιστικού πλαισίου της ΕΕ.

➤ Συμπεράσματα και Νομικές Επιπτώσεις

Η απόφαση του ΔΕΕ έχει ιδιαίτερη σημασία για τη δικαιοκρατική ασφάλεια στις δημόσιες συμβάσεις, καθώς:

- ✓ Επιβεβαιώνει τη σταθερότητα των νομικών αποτελεσμάτων συμβάσεων που συνάπτονται με in-house φορείς, ακόμα και μετά από ιδιωτικοποίηση.
- ✓ Παρέχει σαφή ερμηνεία της έννοιας των "απρόβλεπτων περιστάσεων", περιορίζοντας τον κίνδυνο αυθαίρετων τροποποιήσεων συμβάσεων παραχώρησης.
- ✓ Καθορίζει ότι η εξέταση της νομιμότητας της τροποποίησης δεν περιλαμβάνει αναδρομική αξιολόγηση της αρχικής ανάθεσης, όταν δεν υφίσταται σχετική προσφυγή εντός προθεσμιών.

Ελισσάβετ-Άννα Βάλβη
Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Χρηματοοικονομικού και Θεσμικού Πλαισίου των Αγορών Χρήματος και Κεφαλαίου,
Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής, Πανεπιστήμιο Πειραιώς
LL.M. in Forensics, Criminology and Law,
Law School, Maastricht University